

Nya stambanor för höghastighetståg

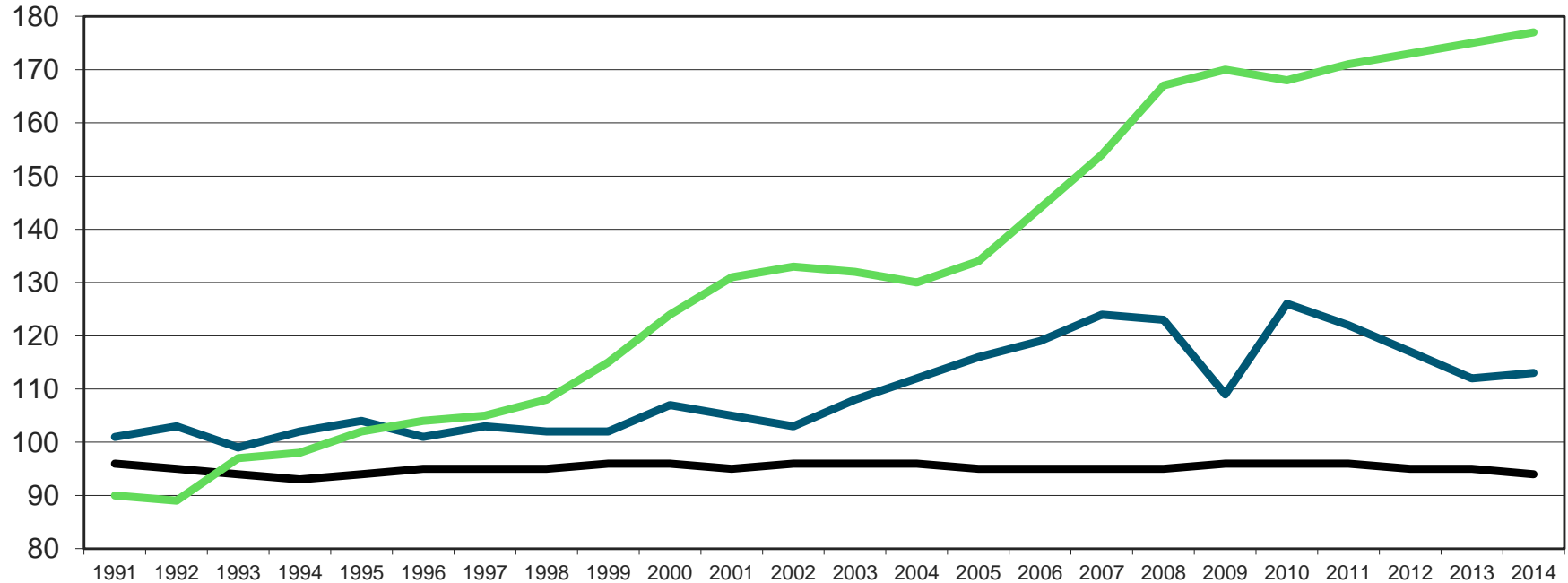
Ett operatörsperspektiv

KTH:s vårseminarium 160525

Resor och transporter på järnväg ökar stadigt, men kapaciteten har inte ökat

Index 100 = 1988

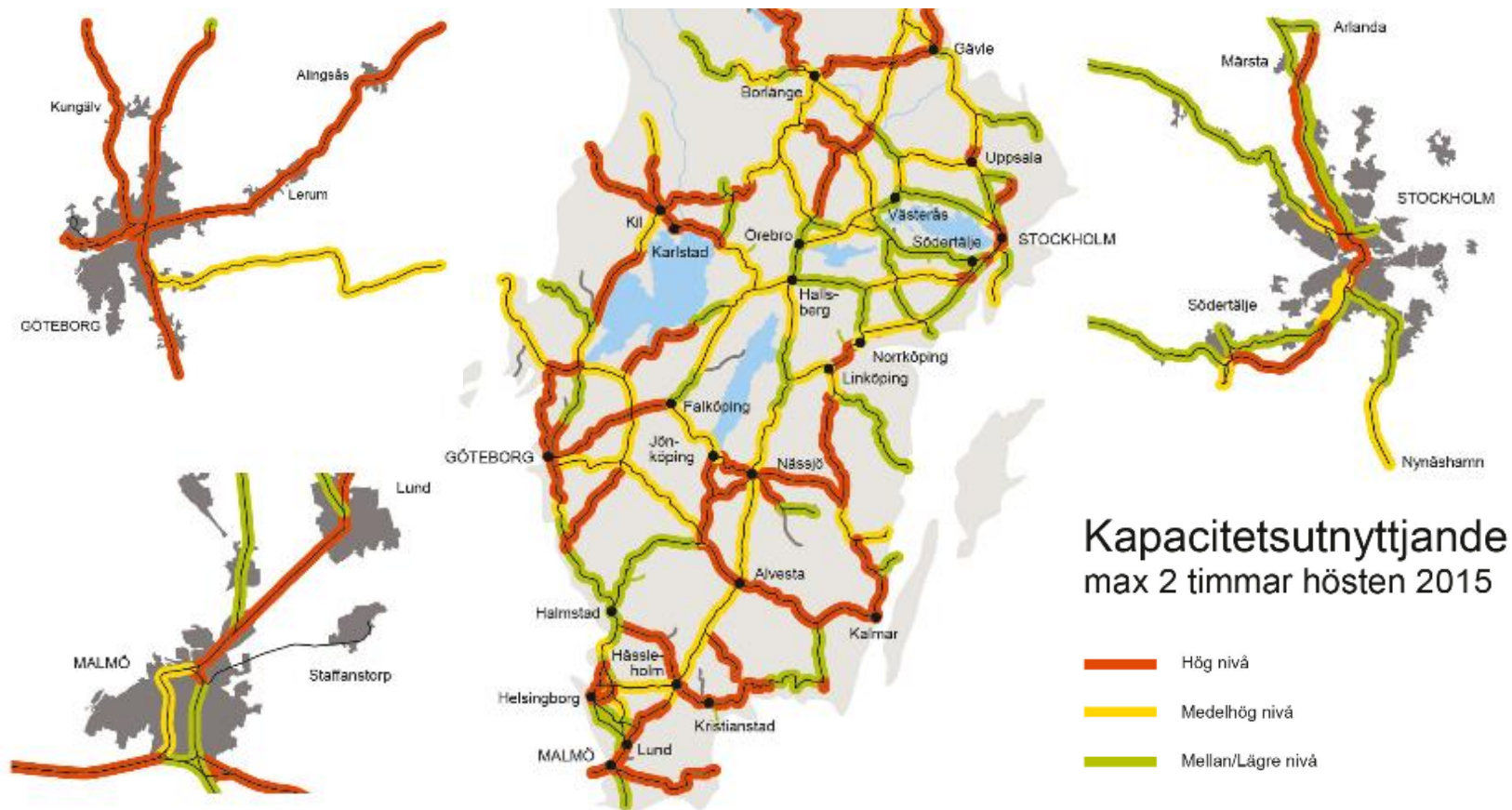

Källa: Trafikanalys statistik

- Trafikerad banlängd
- Transportarbete godstrafik
- Transportarbete persontrafik

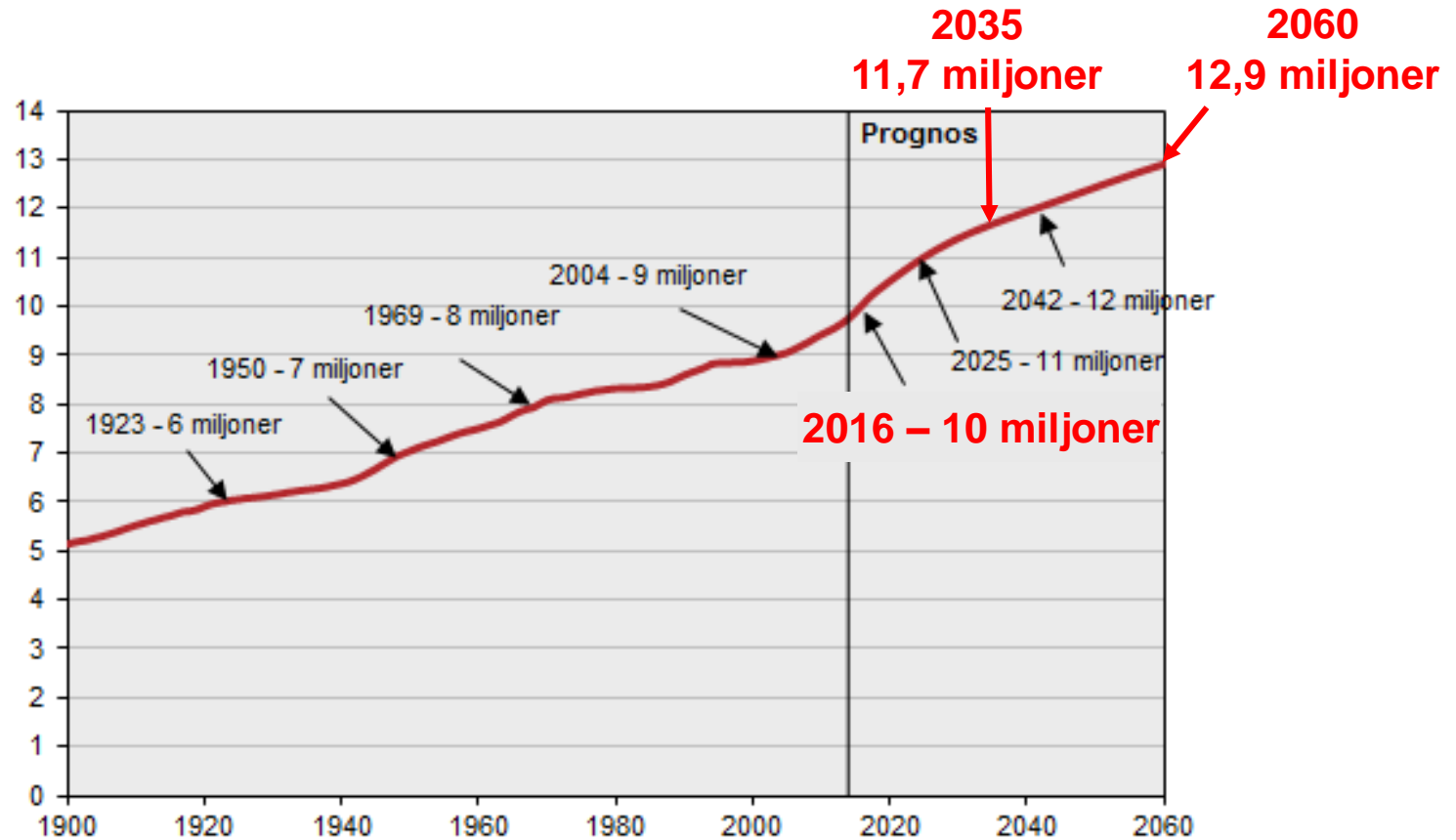

Järnvägen är redan överbelastad

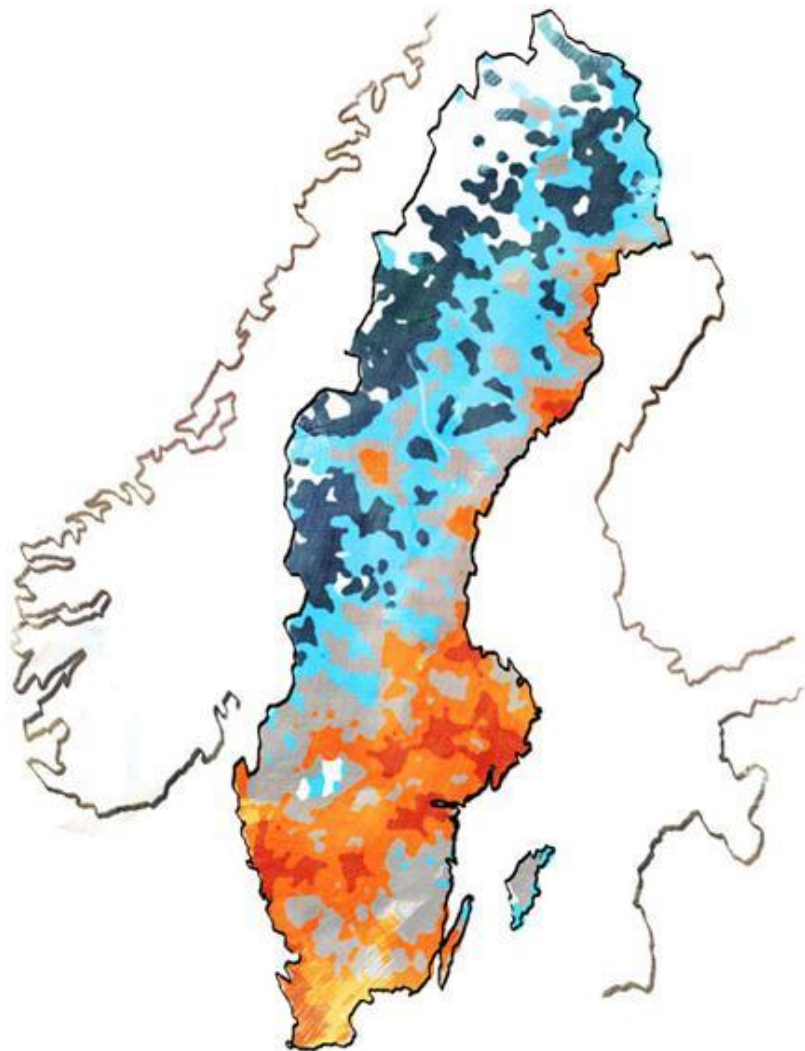
Sverige växer snabbare än EU, USA och Indien

Befolkningsprognos för Sverige

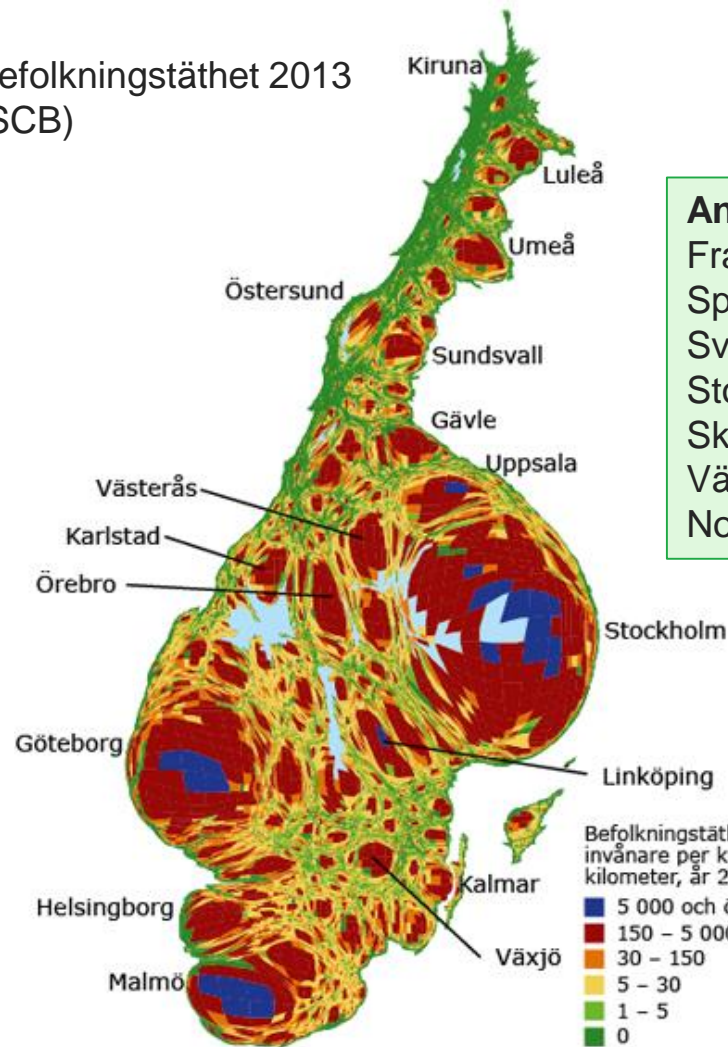

Källa: SCB

Fortsatt urbanisering – Sveriges karta om befolkningen fick styra

Befolkningstäthet 2013
(SCB)

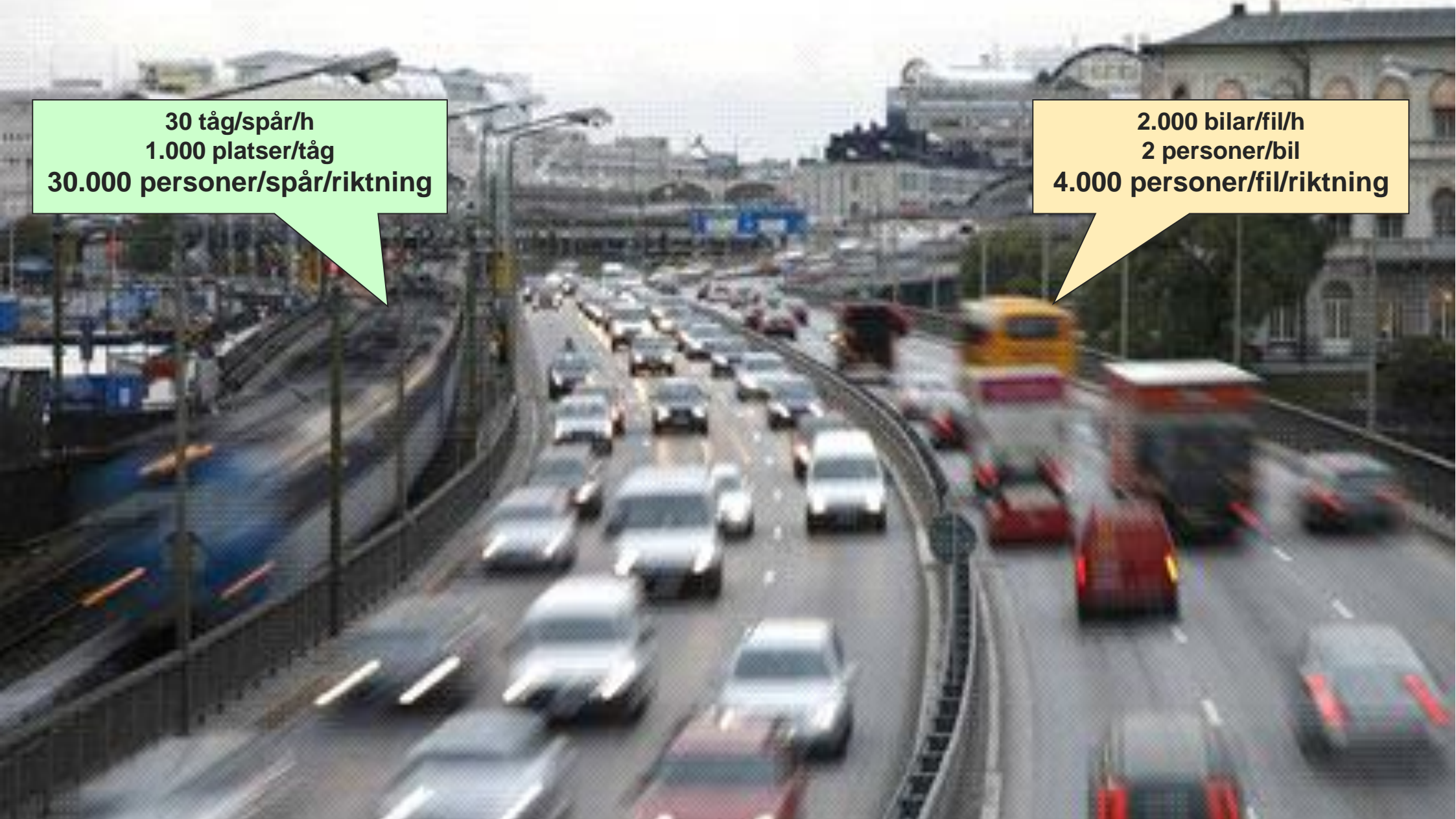
Antal invånare/km ²	
Frankrike	110
Spanien	90
Sverige (2014)	24
Stockholms län	337
Skåne län	118
Västra Götalands län	69
Norrbottnens län	2,6

Befolkningstäthet – antal invånare per kvadratkilometer, år 2010

- 5 000 och över
- 150 – 5 000
- 30 – 150
- 5 – 30
- 1 – 5
- 0

Sveriges transportkapacitet behöver ökas kraftigt – Nya höghastighetsbanor ger störst kapacitetstillskott och bäst restid

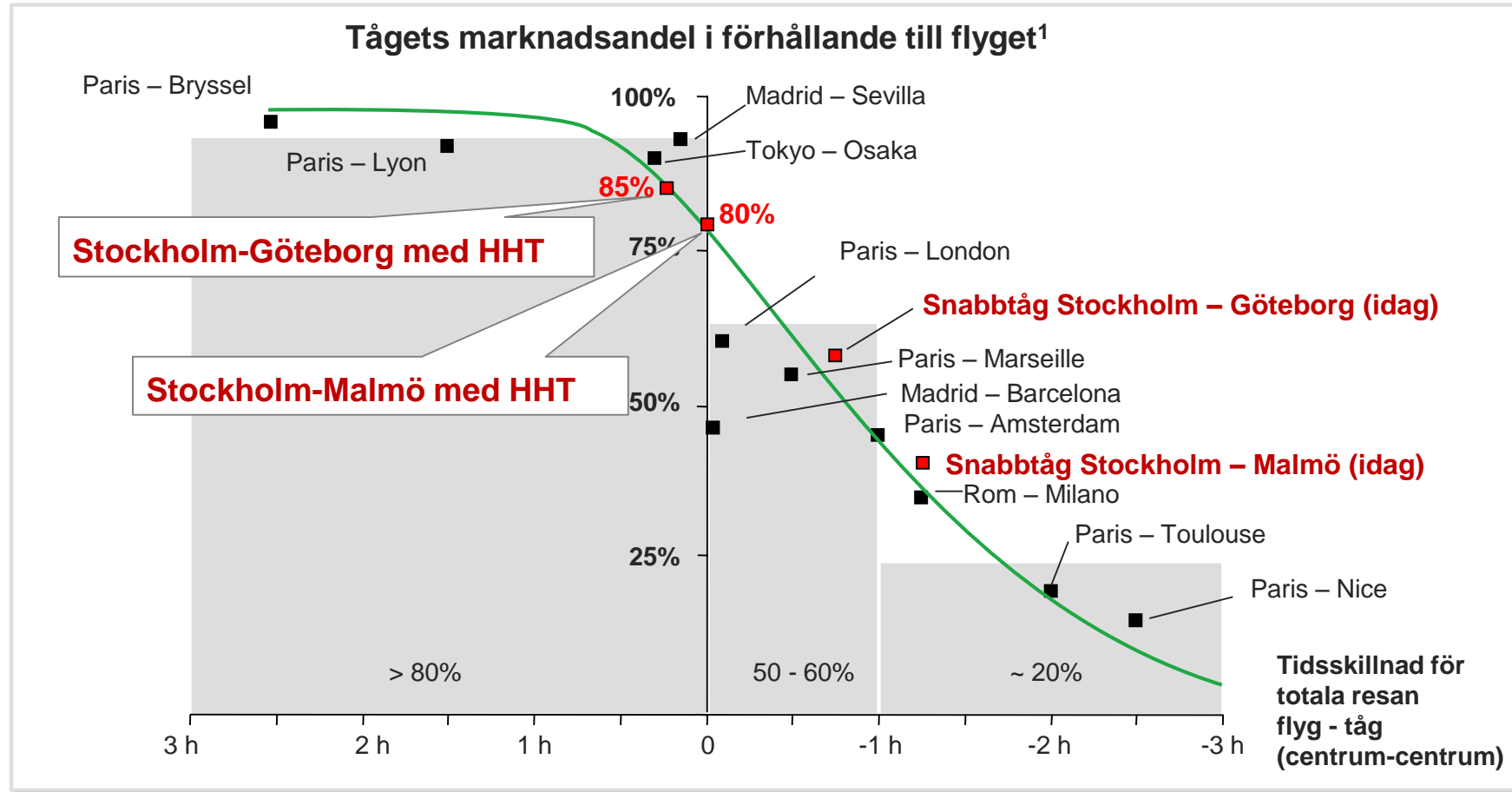
- Tåg är det överlägset mest energieffektiva transportmedlet
- Den korta restiden gör att tåget blir resenärernas förstahandsval mellan storstäderna
- Avsevärd kapacitet på nuvarande stambanor frigörs för gods och lokal persontrafik
- Tåg är enda sättet att hantera ökande resandevolymer in till storstädernas centrum
- Mindre störningar under byggtiden jämfört med att bygga ut befintliga stambanor
- När snabba och långsamma tåg separeras ökar både kapacitet och punktlighet

30 tåg/spår/h
1.000 platser/tåg
30.000 personer/spår/riktning

2.000 bilar/fil/h
2 personer/bil
4.000 personer/fil/riktning

De nya restiderna gör att nästan alla väljer tåg framför flyg

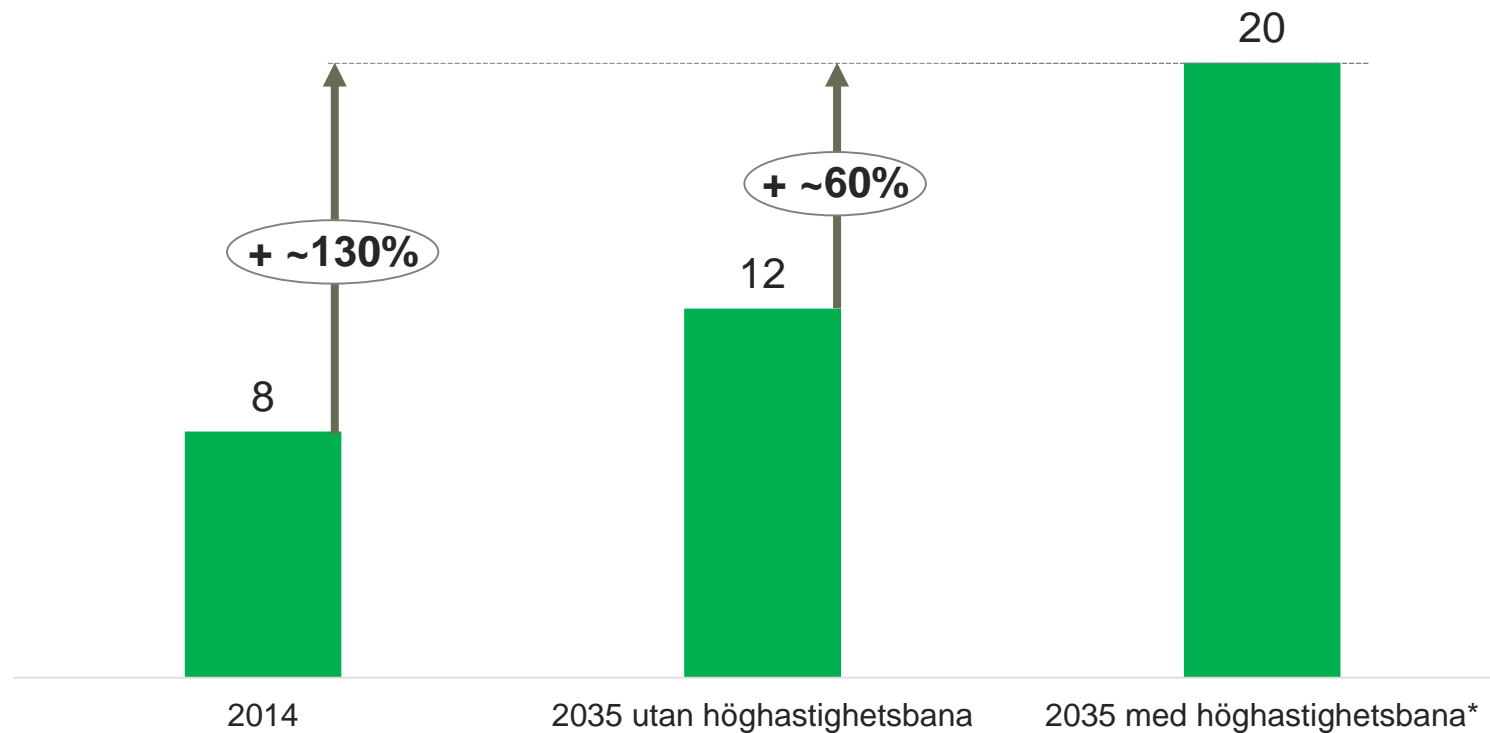
1 Exkluderar volym för vägtransporter

KÄLLA: VIC; Artikelsökning

Förväntat antal tågresor Stockholm-Göteborg och Stockholm-Malmö/Köpenhamn

Miljoner resor

* Volymantagande efter upprampning

9 miljoner människor inom räckhåll

- Malmö/Köpenhamn – Storgöteborg – Storstockholm
  - Två och en halv till tre timmar som längsta restid
- Färre och större arbetsmarknadsområden
  - Större möjligheter att finna rätt kompetens
  - Större möjligheter att finna jobb med rätt arbetsuppgifter
  - Ökade möjligheter för fler att delta i arbetslivet
- Global attraktionskraft – nyckel till konkurrenskraft och tillväxt
  - Konkurrensen står inte längre mellan svenska städer
  - Konkurrensen är europeisk och global – den står mellan regioner i kluster

Viktiga förutsättningar för en kommersiell operatör

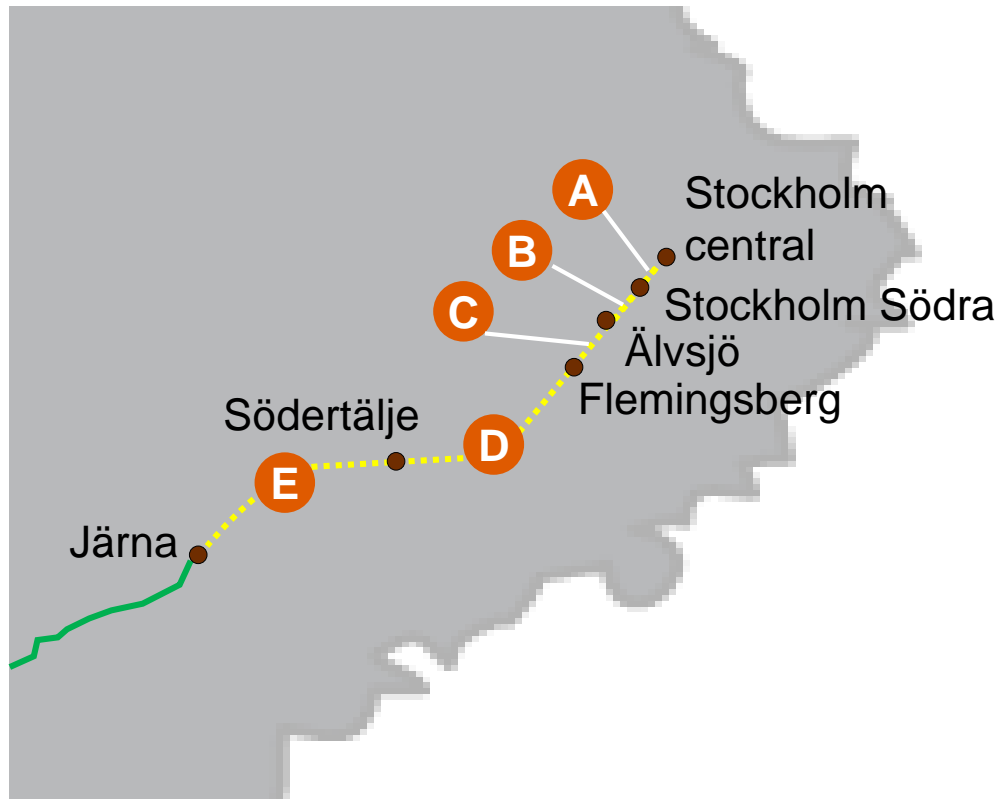
- Tydligt syfte med fokus på resande mellan ändpunkter och större städer
- Kort restid enligt nuvarande mål
- Minst 95% punktlighet hela vägen mellan ändpunkterna
- God framförhållning i kapacitetstilldelning för att möjliggöra investeringar i fordon

Utmaningar med nuvarande utformning av höghastighetsbanorna

- Inte ett komplett höghastighetssystem – bygg hela vägen!
- Planeras för blandad trafik
  - minskar kapaciteten
  - risk för sämre punktlighet
- Flera stationer utan förutsättningar för höghastighetstrafik finns i nuvarande plan

De nya höghastighetsbanorna går ihop med befintliga stambanor i ändpunkterna – det är inte ett komplett höghastighetssystem

Estimerat kapacitetsutnyttjande 2030*

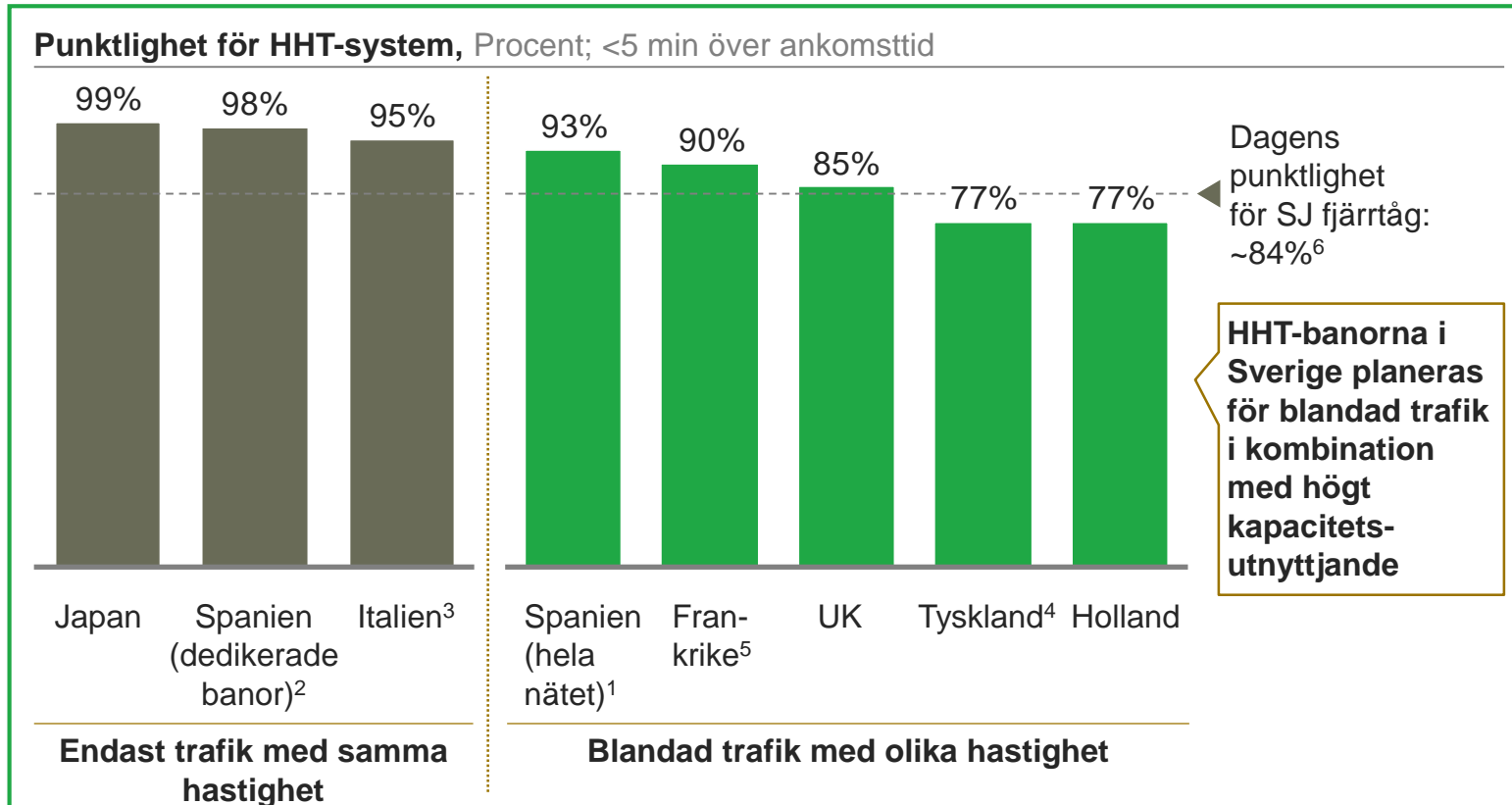
A	Stockholm C – Stockholm Södra	60%
B	Stockholm Södra – Älvsjö	70-80% !
C	Älvsjö – Flemingsberg	60-70%
D	Flemingsberg – Södertälje	90% !!
E	Södertälje – Järna	45%

KÄLLA:
Trafikverkets rapport "Trafikering med nya höghastighetsbanor Stockholm – Göteborg/Malmö", 150529

Liknande problematik i Malmö och i Göteborg

Internationella exempel visar att höghastighetssystem med blandad trafik har sämre punktlighet

1 Vissa sträckor når upp till 99% t.ex. Madrid-Barcelona

2 T.ex. Madrid – Sevilla , Madrid -Barcelona

3 Baserat på Trenitalia, ingen information tillgänglig för NTV, tåg inom utsatt tid + 0-15 min;

4 Långdistans trafik totalt (ingen information för bara HHT);

5 0-5 min för resor upp till 1.5 h, 0-10 min för resor upp till 3.5h, 0-15 min för längre resor än 3.5h

6 Baserat på snitt för SJ okt 2014 – mars 2015